

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy óra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részé-
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl

Alkotmányos ellenőrzés.

Pécs, 1900. május 16.

Szilágyi Dezső a magyar delegáció nevében a királyhoz intézett beszédében ünnepélyes ígéretet tőn, hogy a delegáció évenként megújuló alkotmányos főfeladatait: a monarchia közös költségeinek megállapítását és a közös kormány működésének ellenőrzését ez alkalommal is szoros gond-
dal és híven fogja teljesíteni.

Szépen hangzik ez a mondás, de valóságos belső tartalma éppoly kevésbé van, mint a beszéd többi részének, mert a közös kormány működésének ellenőrzésében ez alkalommal is ugyanazt a szoros gondosságot igéri, amelylyel a delegációk ezt az alkotmányos főfeladatukat eddig teljesítették. Ettől pedig ugyan nyugodtan alhatik a közös kormány, bántódása semmiféle törvénysértésért, a delegáció határozatainak semmibevevéseért eddig sem volt, ezután se lesz.

A magyar delegáció évről-évre meghozta a maga határozatát egy felsőbb katonai nevelőintézetnek Magyarországon leendő felállítására iránt s a közös hadügyminiszter évről-évre azt válaszolta rá, hogy ő ezt nem tartja szükségesnek, tehát nem is teszi meg. És a magyar delegációnak soha sem jutott eszébe számon kérni tőle, hogy hát járja-e az, hogy a delegáció kifejezett akaratával szemben a miniszter ellenkező akarata érvényesüljön?

Folyton hangoztatja a magyar delegáció azt a kívánságát is, hogy a közös hadsereg felszerelési és ellátási szükségletei a magyar kvóta arányában Magyarországon szereztessenek be s mit tesz erre a hadügyminiszter? Egyszerűen nem felel meg a delegáció határozatának azzal a megokolással, hogy annak eleget tenni nem lehet.

Hát még a delegáció budgetjogával hogyan bántanak azok a közösügyes főmuf-
tik! Ha meg is emberelik magukat néha napján a delegátus urak és törölnek pár százezer forint követelést a költségvetésből, ez ugyan a legkevésbé sem fészélyezi a közös miuisztereket, hanem a pár száz-ezer forint helyett elköltötenek pár milliót s ezt póthitel alakjában előterjesztik a következő évi delegációnak, a mely szó nélkül megszavaz sokkal többet, mikor már el van költve, mint a mennyinek az előirányzását annak idején megtagadta.

Dehogy is háborgatnák a nagyhatalmu hadügyminiszter nyugalmát olyan kérdésekkel, hogy hogyan merészelt meg nem szavazott milliókat olyan célokra elköltöten, a melyeket már a költségvetés megállapításánál is előre látott? Valódi alkotmányossággal bíró államokban az ilyen miniszter a vádlottak padjára kerül, nálunk megszavazzák utólag az elköltött milliókat, mert: „hát mit csináljunk, ha már el van költve?”

Két év előtt már annyira ment vak-

merőségében a közös kormány, hogy ke-
rek harmincemilliónak a költségvetésen ki-
vül történt elköltését jelentette be s mikor
a delegáció kérdést intézett hozzá, hogy
hát mire kellett ez a rengeteg összeg,
akkor azt mondta, hogy ezt kész megsugni
az albizottság tagjainak, ha becsületsza-
vukat adják rá, hogy senkinek el nem
mondják. És az ellenőrzést gyakorló ret-
tenetes testület, a delegáció megszavazta
a harmincemillió póthitelt a nélkül, hogy
fogalma lett volna róla, mire ment ez a
rengeteg összeg.

Ezzel aztán teljesen pocékká is lett
tève az az ellenőrzési joghatóság, a me-
lyet Szilágyi Dezső a delegáció egyik al-
kotmányos főfeladatának jelzett. Határoz-
hat a delegáció, a mit neki tetszik, a
közös kormány is csinál, a mit neki tet-
szik, hisz utólag mégis csak a kormánynak
lesz igaza s nem az ellenőrző alkotmányos
testületnek.

Két év előtt a haditengerészet kép-
viselője előterjesztette programját hadi-
tengerészetünk nagyszabásu fejlesztésére
vonatkozólag s ennek elfogadtatására igye-
kezett rózsaszínű képet festeni a monarchia
jövendő gyarmatügyi politikájáról. Akkor
ezt a programot mindkét delegáció egyér-
telműleg visszautasította s tiltakozott min-
denféle tengerentuli kalandok ellen.

Nos hát azért a közös kormány egy
jottányit nem változtatott visszautasított
programmján. Őli a nagyszabásu milliókat

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Hipnotizmus.

— Szilvek Lajos dr. könyve. —

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

A hipnotizmus kérdése napjainkban a szó szoros értelmében aktuálissá lett és érdeklődik iránta manapság már minden kabátos ember, a nagy német császártól kezdve a legkisebb pikkolóig, a római pápától kezdve az utolsó falusi káplányig; belügyminiszterek, főispánok, városi kapitányok és hipnotizáló vándor-tanárok, törvényhozás és közigazgatás, az élettan, lélektan és therapeutika, theologia és orvostudomány, kulturhistória és igazságszolgáltatás különbség nélkül.

Ki van mutatva, hogy a szuggesztio, a a melyről manap már a verebek is csiripelnek, hatalmas tényező volt a családban, közéletben, politikában, vallásban és orvosi tudományban ósrégi időkől fogva, és hogy a művelődéstörténet egy csomó rendkívül érdekes problémája, minők pl. a boszorkánykérdés, a magnetikus gyógyítások, a járványszerűleg itt-ott fellépett lelki betegségek, az ordeniumok, a régiék meszeszerű gyógyításai, a fakirok bűbajos mutatványai, némely babonás szokások, spiritismus

és occultismus, clairvoyance és telepathia — hogy mindezen érdekesnél érdekesebb kérdések egész sorozata meg nem oldható a hipnotizis kellő ismerete nélkül.

A tudomány szorgalmas kutatása körülbelül egy félszázad alatt e tekintetben többet mutatott fel, mint őseink évezredekre menő munkálkodása. Egészen új területek nyitak meg előttünk, a melyeket a tudomány és igazság szomjusága érdeklődés és élvezettel jár be az oszlopos tudósok kalauzálása mellett.

Ilyen, éveken át folytatott tanulmány gyümölcse dr. Szilvek Lajos főiskolai bölcselőtanár nagyon érdekes könyve, a „Hipnotizmus”, a melyben sűrűn nyomott 270 nagy oktáv lapon tárgyalja kérdésünket különösen lélektani, élettani, orvostudományi, történeti és törvénykezési szempontból.

Még élénk emlékezetében van minden olvasónknak az az egyetemes szenzáció, amit városunkban Neukom mutatványai támasztottak s a kérdések egész sorozata, a melyeket az oknyomozó érdeklődés ezen alkalomból felvetett. Ezekre és minden e dologra vonatkozó kérdésre megadja az érdekes, közérthető felvilágosítást ez a könyv, a melynek fejezetei a következők:

- I. A hipnosis keletkezése és megszűnése.
- II. A hipnosis tünetei.
- III. A hipnosis állítólagos tünetei.
- IV. A hipnotikus tünetek analogiái.

V. A hipnotikus tünetek magyarázata.

VI. A hipnotizálás eredményei.

VII. A hipnosis története.

VIII. A hipnosis törvényszéki jelentősége.

Hogy még közelebbről legyen tájékoztatva olvasóközönségünk a munka tartalmáról, futtában ide igtatunk még néhány részletesebb pontot is a Hipnotizmus-ból, a mimők pl.: *Lehet-e valakit akarata ellenére hipnotizálni? Autoszuggesztio, égési sebek, stigmák, magnetikus övek, nyakláncok, gondolatolvasás, second sight, orvosság távolba való hatása, transfert. Micsoda bajokban, hogyan és minő eredménnyel használható a szuggesztios gyógyítási módszer? Minő gyászos következményei lehetnek a hipnotizálásoknak? Koldókszemplők, boszorkánypercek, possessio daemoniaca, Vitus-tánc, mesmerismus. Törvénykezési szempontból: Visszaélés-e valakit önkívületlen állapotba juttatni? — Megkárosítható-e valaki akarata ellenére ebben az állapotban? — Lehet-e valakivel szuggesztio segítségével bünteteket elvégeztetni? — fordulhat-e a vizsgáló bíró a vallatás érdekében a hipnotizálással és minő sikerrel? Mi a teendő, ha a vádlott azal védekezik, hogy hipnotikus állapotban követte el a bűntényeket? Rendkívül érdekes a Cynsky eset és annak elemzése.*

A könyv első rendű tekintélyek beható tanulmányozásának eredménye. Alaposan tü-

a hadiflotta vasszörnyetegeibe úgy, mintha a delegációk hozsannával fogadták volna a gyarmatosítási politikát; csupán a költségek titulását változtatta meg s nem azt mondja, hogy a flottafejlesztés a monarchia tengerentuli érdekeinek védelmére szükséges, hanem a pár száz mértföldnyi sziklás tengerpart megvédésére kell.

Ezért az ideai költségvetésbe is csak egyetlen páncélos hajó kicserélésének a költségeit vették bele, de tényleg a pólai hajógyárban már három páncélos toronyhajó építését kezdték meg, melyek mindegyike nyolcezer tonna hordképességgel bír s együttvéve negyvennyolc millió koronába fognak kerülni.

Az ugyan egy cseppet sem nyugtalanítja a közös kormányt, hogy ez a rengeteg költség nincsen megszavazva, sőt a delegációk ilyen mérvű költségek eltiltását egyenesen eltiltották. Csak uszkáljon egyszer az a félszázmillió új flotta a tengeren, majd megszavazzák utólag a költséget a delegációk, a melyek csak addig akadékoskodnak, míg jövődéli tervekről van szó, de szó nélkül nyulnak a nemzet zsebébe, mikor olyan adósságok megfizetéséről van szó, a melyeket híruk-tudtuk nélkül csináltak azok, a kiknek eljárását ellenőrizniök lenne kötelességük.

Legjobb is lenne az 1867. évi XII. törvényekből a közös miniszterium felelősségét szabályozó 50. és 51. §-okat egyszerűen kitörölni, mert ha az alkotmányos ellenőrzésnek ilyen csufságos kijátszásáért nem ültetik a vádlottak padjára a bűnösöket, akkor jobb, ha nem is létezik törvény, mely erre megadja a lehetőséget. Így legalább meg lenne mentve a törvény szentségébe vetett bizodalom s megnyugtathatnák a saját lelkiismeretüket is azok, kiknek a törvény az ellenőrzést az ország érdekében kötelességüké teszi.

Vidéki hátralekosainkat tisztelettel felkérjük, szíveskedjenek hátralekaikat mielőbb beküldeni.

dományos, de közérthető; minden egyes fejezetében egészen szakszerű, de élvezetes olvasmány. A legtöbbnyire közérthető fejtegetések szürkeségét az ügyesen közbeszótt hipnotikus esetek elbeszélése tartja.

Népszerű pszichológiai fejtegetései mesteri világításba helyezik főkérdését és meglepő fénysugarakat vetnek a mindennapi, a zavart lelki élet és az álomvilág esetei, — problémáira. Feltetszik ezekben, hogy a pszichológiai, beleértve az állatpszichológiát és az elmebetegségek tanát is, évek óta képezik a szerző komoly tanulmányozásának méltó tárgyait. A IV., V. és VII. fejezet páratlanul áll az előtünk ismert nemcsak magyar, hanem külföldi irodalomban is. Nálunk különben is e kérdésrel eddigelé orvosi és némileg törvénykezési szempontból foglalkoztak csak és így e könyv hézagpótló nyereség irodalmunkban. — *Magyar vonatkozású dolgok*; Neukom, Scharf Móric és különösen a részletesen és érdekesen tárgyalt tuzséri tragédia, a Neukom által hipnotizált és hipnoziss közben halálát lelt Salamon Ella kérdése. Az apologia leginkább a stigmák, az occultismus, a csoda, a boszorkányperek, a telepathia kérdései körül érvelésül.

A könyv ára 5 korona, kapható a szerzőnél és Domján, meg Engel utódánál.

Dr. X. Y.

Öngyilkos hadapród.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. május 16.

A pécsi m. kir. honvédhadapródiskola hatalmas impozáns épülete fölől ma kora reggeli órákban a kérélhetetlen rideg halál terjesztette ki fekete szárnyait. Az az épület, hol eddig ismeretlen volt még a gyász fogalma, melyben vaserejű, ernyedetlen szorgalmu, tétőtől talpig becsületes katonákat nevelnek a hazának, ma kitüzte a gyászlobogót.

Az intézet egy fiatal, törekvő, alig tizen-nyolcesztendőös növendéke fogott maga ellen gyilkos fegyvert s mintha csak az abban dúló fájdalmas érzést akarta volna örökre elnémitani, éppen a szívét lőtte át.

S most a fiatal, attilás, dalias gyerekek mint a megdőbent madarak, melyek közé váratlanul a héja csapott le, tétova kérdő tekintetekkel néznek egymásra, mintha mindegyikük azt kérdezné, hogy vajjon mi is történt s gyászba borult szívvel, könnyes szemekkel állják körül fiatal bajtársuk véres tetemét.

Az esetről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti:

Ma reggel háromnegyed hat óra tájban a pécsi m. kir. honvéd hadapródiskola növendékei, mint rendesen testgyakorlatra, teljes felszerelésben vonultak le az udvarra, midőn Jerfy Andor másodéves növendék, a hadapródiskola másodemeleti árnyékszékénél hirtelen kivált a csoportból.

Az egyik növendék még utána is szólt: — Siess Andor! Mire Jerfy azt mondta: — Jövök mindjárt!

Alig hangzottak el azonban a levonuló növendékek léptei a folyosón, midőn az árnyékszékéből óriási dörejvel lövés zaja hallatszott.

Az árnyékszékkel szemben levő altiszti szobából egy őrmester rögtön a lövés zajának okát kereste s meg is találta néhány pillanat múlva.

Jerfy Andor arcra bukva, teljes felszerelésben feküdt a földön, bal melléből patakban folyt a vér. *Szolgálati fegyverének golyója szívéért furta át, majd a bal lapocka alatt kijöve tizennyolcmilliméternyi mélyen belefuródott a falba.*

Nyomban értesítették az esetről Sorsich őrnagy iskola parancsnokot, ki az ügyeletes ezredorvossal a helyszínére sietett, de az már csak a beállott halált konstatálhatta.

Az öngyilkos fiatal hadapród: Jerfy Andor tizennyolc éves. Fia Jerfy Antalnak, a győri kereskedelmi és iparkamara elnökének.

Tavaly ősszel helyezték át a budapesti Ludovikából a pécsi m. kir. honvédhadapródiskola második évfolyamába s itt Jerfy a legpéldásabb szorgalmat, s a legkifogástalanabb magaviseletet tanusította, mi által nem egyszer felebbvalói dicséretét is elnyerte.

Erős, atléta természetű, egészséges fiu volt s külsején sohasem látszott meg a korai életuntság, csupán időközönként valami csodás, titkos bánat kifejezése ült arcán, mi azonban bajtársai vidám körében csakhamar elmúlt.

Az öngyilkos mult vasárnap délután itt időző bátyja: Jerfy Antal m. kir. honvédfőhadnagygyal, a dandár utász tanfolyam parancsnokával kint járt a városban s egész kedélyesen elmulatott, tegnap azonban néhány órára ismét erőt vett a fiun borongós bus hangulata s ma reggel elkövette végzetes tettét.

Mint mondják, az öngyilkos hadapród nagy idealista volt s már gyermek kora óta szerelmes volt egy győri unokanővérebe, s ez az ideális szerelem vitte kora sirjába az ifju katonát.

Jerfy Andor zsebeiben egy »Kedves szüleim és testvéreimnek« címzett, ceruzával irt levelet találtak. A levelet Jerfy Antal főhadnagy bontotta fel, de nem találta meg ebben sem okát a halálának. Minden, a mi szüleikhez irt levelében végzetes tetteére vonatkozik, az

a levél bevezetése, melyben azt írja az öngyilkos, hogy: »mire leveletem megkapjátok, már a föld alatt leszek.« S aztán a levél vég-sorai, melyekben megható, szívhez szóló hangon bucsuzik szülei és testvéreitől. Azonkívül néhány pécsi látképpel ellátott levelezőlapot is találtak zsebeiben, melyek közül az egyik unokanővérenek, a másik egy győri jóbarátjának, a harmadik pedig a budapesti Ludovika akadémia harmadéves növendékeinek szól ezzel a felirattal: Isten veletek. Mulassatok jól s gondoljatok néha bajtársatokra! Jerfy Andor.

Ma délelőtt még kint járt Kerese Miklós vizsgálóbíró a helyszínén s helyszíni szemlét és vizsgálatot tartva megállapította, hogy kétségtelenül öngyilkosság forog fenn s így a hullaboncolása felesleges, továbbá, hogy Jerfy Andor a halálhozó éles töltényt a szombaton megtartott gyakorlat alkalmával csente el; több golyót nem is találtak nála.

Az esetről táviratilag értesítették az elhunytak Győrött lakó édes atyját, ki egy a honvédhadapródiskola parancsnokságának küldött sürgönyében jelezte, hogy ma este érkezik.

Az érkező apát Sorsich őrnagy, Csicsery százados és Jerfy főhadnagy fogják várni a vasuton s az apa fogja elhatározni, hogy az öngyilkos hadapródot Pécsen temetik e el, vagy pedig hazaszállíttatják.

Jerfy Andor hulláját a pécsi honvédhadapródiskola hullaházában helyezték el.

Az ily tragikus véget ért fiatal növendék haláláról, a pécsi m. kir. honvédhadapródiskola tisztikara és növendékei a következő gyászjelentést adták ki:

»A m. kir. pécsi honvéd hadapródiskola tisztikara és növendékei fájdalomtelt szívvel tudatják szeretett növendéküknek, illetőleg bajtársuknak Csanaki Jerfy Andor II. éves növendéknek folyó hó 16-án reggel 18 éves korában hirtelen történt gyászos elhunytát. Pécs, 1900. évi május hó 16-án. Béke hamvairal!

Hirek.

Pécs, 1900. május 16.

Cselédek aranykora.

— A Temesváriak terve. —

Temesvárrott cselédotthon alapítanak. A cselédotthon tervezetében egyebek között ezek foglaltatnak:

Nyutson a cseléd-otthon alkalmat arra, hogy cselédtagjai illő szórakozáshoz jussanak. Szerezzen nekik olcsóbb színházi jegyet. Rendezzen számukra és velük táncmulatságot, felolvasást, hangversenyt, esetleg alakítson körükből női énekkart is. Utal e részben az angol mintákra . . .

E sorok írója tisztelettel el próbál képzelni egyet-mást abból az időből, a mikor ez az aranykor bekövetkezik:

A nagyságos ur: (kimerülve jön haza.) Jaj, mamuci, ki vagyok éheztetve, mint egy egész erdő farkas. Ebédet, ebédet . . .

A nagysága: (zavarodottan.) Igazán, te olyan különös vagy. Ha tudtam volna, hogy ilyen prózai vagy, hogy csak a gyomrodnak élsz, el se mentem volna hozzád.

A nagyságos ur: No jó, jó, . . . de csak kapok ebédet?

A nagysága: Én nem tudom, miért tartod te ezt olyan természetesnek. Nem tudod, hogy a szakácsné az Articsóka-cseléd dalkör próbáján volt délelőtt s így nem főzhetett . . .

A nagyságos ur: Hja, az articsóka . . . Hát a szobalány nem tudott beugrani a szakácsné reszortjába?

A nagysága: Menj, te középkori zsarnok . . . Irigyled tőle azt a kis élvezetet, hogy a Cica kör matinéján a Simon Juditot szavalja . . . Szegény, pedig mióta készül rá!

A nagyságos ur: (a fogai közt igen udvariatlan mondásokat harap el.) Matiné . . .

De hát akkor, mamucikám, nem maradt volna egyéb hátra, mint hogy . . . hogy magad főzed meg az ebédet . . .

A nagysága: (föláll, majd olyan méltósággal, mint Jászai Mari a Bánk-bánban.) Nekem komolyabb dolgaim voltak.

A nagyságos ur: És . . . és lehetek oly vakmerő, hogy megkérdezzem: mik voltak ezek a rettenetesen komoly dolgok?

A nagysága: (büszkén mosolyogva.) Szivesen megmondom . . . Arra fölolvására készülök, a melyet délután fogok tartani a cselédeknek. A szoptatós dajkák jogi fejlődéséről a francia forradalom alatt . . . Eljősz te is édes. Megkértem a szakácsnékat és a szobalányt, hogy jöjjenek el és tapsoljanak.

A nagyságos ur: (resignáltan.) Akkor hát nincs egyéb hátra, mint hogy a vendéglőből hozassunk enni valót. Sebaj, majd este kárpótoljuk magunkat egy fejedelmi vacsorával! Ugye, mamuci?

A nagysága: (gondolkodva.) Este . . . izé . . . az se bizonyos.

A nagyságos ur: (félőrülten.) Miért?

A nagysága: Mert a cselédek este kedvezményes jegyet kaptak a színházba, a Tekenősbéka előadására . . . Kérlek, ezt nem tagadhattuk meg szegényektől, a kik annyira fáradnak miattunk . . .

Napirend 1900. május 17-én.

Naptár: csütörtök, május 17. — Róm. kath.: Ubald. — Prot.: Paskál. — Görög-kel.: (máj. 4.) Pelágia. — Zsidó: Ijar 18. — Nap két 4 óra 24 perckor; nyugszik 7 óra 30 perckor. — Hold két este 9 óra 30 perckor; nyugszik reggel 10 óra 35 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézet jelentése szerint: enyhe idő, eső és hőszűrés várható.

Lőgyakorlat a Mecseken.

Térzene az Erzsébet királyné sétaterein délután 5 órakor.

— **(A főispánné állapota.)** Mint értesülünk, báró *Fejérváry* Imre dr. főispán nejeének gyengélkedése, a mi miatt *Erreth* Lajos dr. kórházi igazgatóorvost is Abba-ziába hívták, mulékony jellegű volt. Tulajdonképpen a kezelő orvos csak óvatosságból kérte *Erreth* dr. lehívását, a ki tegnap este Pécsre vissza is érkezett. A főispán és neje holnapután (pénteken) szintén haza érkeznek Abba-ziából.

— **(Jelentés a vizről.)** A főmérnöki hivatal a Tettye forrás vizállásáról a következőket jelenti: A viztartók tele vannak; a tettyei forrás vizszolgáltató képessége f. hó 16-án reggel 13300 köbméter.

— **(A püspök itthon.)** *Hetyey* Sámuel megyéspüspök, bérnakörutját bevégezvén, tegnap este nyolc órakor Pécsre hazaérkezett.

— **(Estély a Kath. Körben.)** Tegnap este a Kat. Körben 71 teritékű bankett volt a kör alelnökének, *Erreth* János, ügyvédkamarai elnöknek tiszteletére mai névnapja alkalmából. A kör nevében *Károly* Ignác apátplébános üdvözölte az ünnepeltet, ki meghatottan válaszolt. Felköszöntöket mondtak még *Holics* Gyula táblabíró és *Bahula* József dr., szintén az ünnepeltet éltetvén.

— **(Műkedvelő előadás.)** A Mo-hácsi Katholikus Legényegylet a napokban tartott műkedvelő előadása és táncmulatsága erkölcsileg a legjobban sikerült, bár anyagi tekintetben kívánni valót hagyott vissza. És ez annak tulajdonítandó, hogy az előadás előtt hirtelen támadt zápor a közönség nagy részét visszatartotta az előadás látogatásától. Mindennek dacára 40 koronát jövedelmezett az estély az egyletnek. A műkedvelők mind helyesen oldották meg feladatukat, ugyannyira,

hogy általános közkívánat az előadás megismétlésére nézve. A táncmulatság fesztelen jókedvvel folyt le. Az első négyest mintegy 40 pár táncolta.

— **(Gallovich-bankett.)** A kik a múlt hóban a pécsi főreáliskola római tanulmányútjában részt vettek, tegnap az utazás rendezői, *Gallovich* János, főreáliskolai tanár s *Glavassevich* Frigyes az osztrák magyar bank budapesti hivatalnoka tiszteletére bankettet rendeztek. Előzőleg gyönyörű emléktárgyakat adtak át a kirándulásban résztvevők az utazás körüli szakszerűtlen buzgó fáradozásaik némi jutalmazásul, illetve érdemeik elismerésül a két ünnepeltnek *Gallovich* Jánosnak egy remek és művészi kivitelű állványt, *Glavassevich*nek egy órát, melyek fényes kiállítása *Schönwald* Imre ékszerészüzletét dicséri, — majd a Vigadóban gyűltek össze társas vacsorára, melyen az ünnepelték kivül megjelentek *Sáve*l Kálmán, kir. főügyész, *Erreth* Kálmán, *Szautter* Gusztáv, *Pintér* Ferenc, *Kiss* József, *Simon* Béla, *Arhold* Nándor s *Paulay* Ödön családjaikkal s majd teljes számban azok, kik a reáliskola tanulmányútjában részt vettek. A banketten szebbnél szebb felköszöntők hangzottak el, melyek az ünnepelték érdemeit méltányolták, fáradságát köszönték. A társaság legkedélyesebb hangulatban maradt együtt a késő éjjeli órákig.

— **(A fagyos szentek.)** A tegnapi nappal vonultak el a láthatárról s méltán rossz híreket hosszú időre ismételtén megerősítették. Az idén Pongrác volt köztük a leggonoszabb a miután a szomorú aratást ő maga elvégezte a másik kettőnek valami nagy munka nem jutott. Szervác és Bonifác mindazonáltal a hűvös, hideg időt főntartották, ha mindjárt erős borulás és eső között is. Megjelenésük és elvonulásuk sok-sok esztendeig emlékezetes lesz Magyarországon, ahol a fagy olyan károkat, mint most, régen nem csinált. A riasztó hírek természetesen nem bizonyultak valóznak, mindazonáltal kétségtelen, hogy igen szomorú nyár is következik ránk. Ez az idej fagyos szent garázdálkodás egyébként bizonyos tekintetben súlyosabb, mint más körülmények között lett volna, mert hát a baj növelésére itt van a delegáció is, amely szintén sok milliójába kerül az országnak. Ami ugyanis a fagy után még megmaradt, arra rátenni igyekezik a kezét a hadügyminiszterium, amely igen rossz időre hagyta követelését, mert hát tulajdonképpen nem arról kellene szólni, hogy újabb ágyukra és hadihajókra hány milliót adjunk, hanem arról, hogy a fagyos szentek garázdálkodása következtében kiosztandó inségekölcsönt az állam honnan vegye s hogy majdan mily alakban nyújtsa. A második csapásként előállott delegáció után különben még hátra van Orbán s így ezuttal különösen aggódhatunk, mivel a baj nem szokott egyedül járni. Ámbátor igen kétséges, hogy mindezek után Orbán tehet-e már kárt s lesz-e mit elvennie?

— **(A messziről jött ember.)** Azt mondja a magyar közmondás, hogy a messziről jött ember azt mondhat, a mit akar. Erre a szerencsére támaszkodott tegnap *Veigl* József, ki Pellérden beállított a községi előjárósághoz és ott keservesen panaszkodott, hogy ő kint járt Amerikában, megjárta Bráziiliát is, a hol ültetvényes volt, de tönkrement.

Ahhoz már tulságosan öreg, hogy — a mint szándéka volt — a transzváli háborúba menjen, végül pedig oda lyukadt ki, hogy Pellérd község őt tartsa el, mert ő e község szülötte. Persze Pellérd község nem hagyja magának csak úgy a nyakára szállítani a tönkrement nagy embereket s eljárást indított *Veigl* József illetőségének kipuhatólása iránt, miközben már eddig is kiült, hogy *Veigl* nem járt Braziliában, csupán a vaskapurál volt földhányó munkás s most még mindig kétséges, hogy vajjon a nagy férfiu tényleg Pellérd szülötte-e?

— **(Élelmes csavargó.)** *Botykai* Katalin bogdásai lakosnőhöz a napokban beállított *Fabián* István dombai illetőségű csavargó azzal a kijelentéssel, hogy őt *Botykai* Katalin, Dráva-Tamásiban lakó édesanyja küldte, hogy leányától neki hat koronát hozzon. A lány mi rosszat sem sejtve átadta a pénzt s csak akkor csodálkozott el, midőn ugyanaznap délután meglátogatta édes anyja, ki az egészről mit sem tudott. A kerekét oldott furfangos csavargó ellen megtették a feljelentést.

— **(Szerelme helyett sonka.)** A Szentlőrincen lakó *Rameshoffer* János egyik cselédje *Csenge* Jánosné férje a napokban elutazott hazulról, mely alkalmat arra használta fel *Vencel* Péter, hogy az asszonynak szerelmi ajánlatokat tegyen, sőt megígérte hogy éjnek idején megfogja látogatni. Az asszony hallott is éjjel zörgést, de nem eresztette be a tolatkodót. Mikor aztán reggelre felébredt, akkor vette észre, hogy a szerelmes lovag éléskamráját törte fel s onnan sonkát és néhány koronát értékű élelmiszert ellopott. *Vencel* Péter tagadja a lopást, s azt mondja, hogy ő neki csak az asszony kellett volna, de annak visszautasító magatartását látva, nem is ment éjjel oda.

— **(Tűz.)** Nagybudmér községben gyakran megjelenik a vörös kakas, úgy szólván hetenként kapunk onnan értesítést, hogy ismét leégett valaki. E hó kilencedikén pontban déli tizenkét órakor kigyuladt a róm. kath. iskolához tartozó és különálló konyhája. A tűz a konyha padlásán támadt s a konyhában egy mestergerenda és két szarufa égett el. Az épület biztosítva volt. A tűz, mint a jelentés mondja, a kenyérsütő kemencéből öngyulladás folytán keletkezett, szerencse volt, hogy az idő teljesen szélcsendes volt s a falubeliek otthon lévén déli időben, rögtön hozzáálltak az oltáshoz, a mi délután egy óráig teljesen sikerült is.

— **(Hütlén cseléd.)** *Csismadia* Györgyné, kálvária-utcai lakosnő, tegnap délután jelentette a rendőrségnek, hogy szolgálója megszökött, tőle s a ruhái közül többet s egy kétszáz forintot tartalmazó pénztárcát is ellopott. A rendőrség tegnap este a »Fehér farkas«-kocsában el is fogta a hütlén cselédet, a kinél a lopott ruhákat megtalálták; de a pénz elloposáról nem vallott semmit. Ma reggel azután a panaszos odamódosította panaszát, hogy a pénztárcát megtalálta s abból nem hiányzik, csak tizenöt forint. Hogy ezt is a hütlén cseléd lopta-e el valóban, most ez iránt folyik tovább a nyomozás.

— **(Veszedelmes ajándék.)** Tegnap délután a Zrinyi-utcai zálogházból telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy ott egy

leányzó egy értékes gyémánttal körített opálköves gyűrűt akar elzalogosítani. A leányt a rendőrség kérdőre vonván, az azt vallotta, hogy van neki egy baka szeretője s a gyűrűt az ajándékozta neki, azt mondván, hogy találta. A rendőrség erről értesítette a helybeli ezred parancsnokságot s most az iránt nyomoznak, hogy a gyűrűt, ha az nem lopott, ki vesztette el?!

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)** A »Baranya-Szabolcs és környéke bánya és kohómunkások szakegylete« alapszabályait és a »Vásáros-dombói kath. kör« alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **(Pályázat)** A polgármesteri hivatal ma tette közzé a pécsi honvéddaprodiskolánál a jövő tanévben üresedésbe jövő s a város által betöltendő egy alapítványi helyre vonatkozólag a pályázati hirdetményt. A pályázati kérvények július 15-ig adandók be Pécs város polgármesteréhez.

— **(Molnárok ünnepe.)** Tegnap, folyó hó 15-én, Nepomuki szent János előestéjén Mohácson a molnárok megtartották régi szokáshoz híven a Dunán szokásos ünnepélyüket. Kedvező idő mellett ugyyszólván Mohács egész publikuma végig nézte a molnárok minden évben megtartani szokott igen érdekes vízi ünnepélyét.

— **(Névmagyarosítások.)** Goldberger Miksa vaiszlói illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru Katalin, Sára, Vilma és Dezső gyermekei vezetéknevének »Garai«-ra és Dziergas János barcsi illetőségű ugyanottani lakos, valamint nagykoru József és Mária gyermekei vezetéknevének »Gyertyás«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **(Az országos fagy.)** Még egyre kapunk újabb hírt a három fagyos szent pusztításáról. Így Tolnán, Mőzsön és Szegzárdon is nagy kárt okozott a fagy a legszebb kilátásokkal kecsegtető szőlőkben. A fagy következtében a megrakott hajtások háromnegyed részben a földön hevernek. Az ideai bortermésnek vége van.

— **(Két legény, egy leány.)** Móses Eszter tamási leányt két legény szerette: Éri József és Végh Lajos. A leány is inkább Érihez vonzódott s ezt minden alkalommal ki is mutatta. Valami csekélységen azonban összekocantak s ezért a leány a vasárnapi tánccon nem Érivel, hanem Végh Lajossal táncolt. Mikor ezt a legény meglátta, odalépett Végh elé s követelte tőle, hogy mondjon le táncosnőjéről. Végh ezt megtagadta, mire Éri bicskát rántott és vetélytársa mellébe döfte. A teremben volt legények a merénylőre rohantak s úgy agyafőbe ütötték, hogy életveszélyes sebeket szenvedett. A szerencsétlenül járt Végh Lajos a szurás következtében másnap meghalt. A vizsgálat folyik.

— **(Szabók, vigyázatok.)** Ez a felhívás már réges régóta aktuális és aktuális marad időtlen időnkig, mivel valószínű, hogy a gavallérok időtlen időnkig mellékesnek fogják tartani, hogy sürgősen fizessék ki a szabószámlát. Gromon Dezső, honvédelmi államtitkár ma a katonaszabókhoz intéz ilyenféle felhívást s arra figyelmezteti őket, hogy a honvédelmi miniszterium csak aktív katonas-

tisztek kifizetetlen szabószámláiba avatkozik be s a tartalékos tisztek egyenruha-kontójával nem törődhetik. Ezt a gyöngéd figyelmeztetést természetesen egy konkrét eset érlelte meg az államtitkárban, a kihez egy katonaszabó azzal a kéréssel fordult, hogy segítsen neki megszerezni egy vadonutaj hadnagyi uniformis árát. Az államtitkár erre a könyörgésre ezzel a figyelmeztető szóval felelt s így most már nincs egyéb hátra, mint hogy a szabók érdekében így formáljuk meg az életrendi arany szabályt: Mindkét rendbéli szabók, vigyázatok!

— **(Elveszett)** egypár arany gyermekfűlbevaló, egy kék és négy fehér kövel. A becsületes megtaláló kéretik, hogy adja át a rendőrségnek.

— **(Mégvámolt — bolhák.)** Egy svájci vámhivatal a nemzetközi jog terén fontos határozatot hozott. A genfi kanton vámhivatalának főnöke elé nemrégiben egy kis csomag került, amelyre ez volt írva: Tartalma: idomított bolhák. A főnök nem tudta hamarjában, hogy mit csináljon. Lapozgatni kezdett a vámtarifában, de nem talált erre vonatkozó intézkedést. Aztán eszébe jutott, hogy néhány nappal azelőtt egy skatulya sáskát, miat élelmiszert vámolt meg. De ezt nem alkalmazhatta ezuttal, mert az ember nemcsak hogy nem táplálkozik a nevezett állatokkal, hanem inkább azok táplálkoznak az emberrel. A főnök nem találván címet a megvámolásra, föllebbvalójához fordult. Ez sem tudott ez ügyben semmit se csinálni. A dolog a szövetség fővárosába Bernbe került, ahol a csomagot az állatsereglet rovatban könyvelték el. Amiből önként következik, hogy a bolha — ragadozó állat . . .

— **(Új lövegek.)** Egy amerikai tengerésztiszt újfajta gránátlöveget talált fel, melynek hatása felülmúlja az eddigi összes lövegeket s áthatol a legerősebb páncélos hajón is. A találmánnyal nemrég kísérleteztek, de az eredményeket a legnagyobb titokban tartják, nehogy a külföldi attasék tudomására jusson. Mint kiszivárog, a löprőbák minden várakozást felülmúlnak; a Krupp-eljárás szerint előállított legtekélyesebb páncélszerkezeten is áthatolnak az új lövegek.

— **(Talált régi pénzek.)** Mocsolád f. hó 14-én br. Majtényi Vilma birtokán, szántás közben egy urnában 1460 drb. régi ezüst pénz találtatott. Nagyságuk 10 filléresnek felel meg. A köriratokból kivehető, hogy Caesár, Augustus Vespázián császárok idejéből valók. A pénzlelet a sásdi főszolgabíróhoz küldetett be. Mocsolád határa telve van ily értékes tárgyakkal, a létesítendő megyei muzeum érdekében az esetleges ásatások szép eredményre hárthatnának. Eztis tán fellehetne már oda használni, mely valóban műbecsel bír.

— **(Harc a felhőkkel.)** A meteorológusok óriási viharjelző vonalat akarnak most létesíteni, hogy a különböző vidékekről már jóval kitörésük előtt jelezhessék a viharokat s ez által módot nyújthassanak a felhőoldódáshoz való előkészültre. A terv szerint különböző állomásokról időnkint megtelegrafálják az időjárás tüneteit a központba, Turinba s onnan történnék az intézkedés. A hálózat a Biscaya-öbölből, vagyis Biarritzól indul és Pétervárig fog elhuzódni. A helyi jellegű zivatarok kitöréseit egy a Monterosán

felállítandó nagy központi obszervatóriumban fogják tanulmányozni. Magyarországon tudvalevőleg már többször tettek kísérleteket viharágyukkal sikeresen. Most Horvátországban is kísérleteztek, az első kísérlet Kutjevo községben történt. A bródi gazdák küldöttsége és nagy néptömeg jelenlétében történt meg a kísérlet. A zugás 10 másodpercig tartott s az óriási nyomás alatt keletkezett légáram hatása 1500—2000 méter magasságban is meglátszott.

— **(Kakasviadal.)** Spanyolországban a kakasviadatok nagyon népszerűek. A viadalra szánt kakasok, hasonlóan az ugyane célra nevelt bikákhoz, különös gonddal ápolgatnak és úgy, hogy hajlandóságuk a viadalhoz mentől inkább előmozdittassék. Levegős helyiségben, mindegyik kakast külön ketrecben tartják és nehogy erejéből a legcsekélyebbet is veszítse, csak nagy ritkán bocsájtják szabadon. Egyik ilyen harcra nevelt kakas sohasem lát másikat, úgy, hogy ellenfele egész a küzdelem napjáig ismeretlen előtte. Étélük, italuk rendkívül tápláló és választékos. A kakasviadatok ugynevezett Circo Gallistico-ban tartatnak meg: ez kívülről templomhoz hasonló épület, mely amfiteátrálisan van berendezve. Mielőtt a kakasokat párviadalra bocsátanák, kiszakítják azokat a tollaikat, melyek szabad mozgásaiban hátrálhatnák. A Circo Gallistico minden viadalához sok-sok fogadást kötnek.

Művészet, irodalom.

○ **Antik edények.** Ha az ember a szép antik edények képeit nézi, szinte meginog az emberi haladásba vetett hite. Nem csak a görög és római stílus, kifejlett szép edények láttára, hanem barbár kezek munkái előtt is. Minderről szépen és érdekesen ír a Nagy Képes Világtörténet 65. füzetében dr. Borovszky Samu, világos, magyaros tolla s elbeszélését gyönyörű képek kísérik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik, egyetemi tanár, a népvándorlásról szóló kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek. Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Törvénykezés.

A viszlói bérnyilkosság.

(Harmadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. május 16.

A Balás József meggyilkolásával vádlott Kassás János és Biró József bűnygyében a tegnap lapunk zártakor félbemaradt tárgyaláson még kilenc tanút hallgattak ki, a kik közül négy egyszersmind károsult is. Ezek vallomását a következőkben adjuk:

A szünet után Kassás Dávidot, a vádlott édesatyját hallgatják ki az ő akaratával. Fia kilenc óraker hazajött, mikor ő már megvacsorált s ez beszámolván hollétéről, azt mondta, hogy egy-két nyulat lőtt s adott el. Kun Sándor egynegyedtízorok jött hozzájuk összeszámolni s tíz óraker elment. Az esküdtek különböző kérdésére értelmes feleleteket ad. Meghittetését mellőzik.

Boda József, ki nem jelent meg, nevén apokrif levelet kapott a vizsgálóbíró, melyre ott Boda azt vallotta, hogy erről neki semmi tudomása nincs.

Fürst Gyula üveges, Boross János gyüdi kocsmárosnak ugyanolyanfajta lámpát adott el, mint a bünjelként szereplő lámpa. Bíró Józsefnek nem adott el ilyent, határozottan vallja. Nem esketik meg.

Tóth Dániel a katasztrófáról csak a viszlói vásáron hallott, ugyszintén a permetező kannákról sem tud.

Mátyás Dániel sértett és tanú. Tőle permetező kannát loptak el, feltörvén a pincét, elvittek egy új csapot, ollót, új csutorát szíjjal, két nagy fekete korsót, melybe bort is vittek, kulcsot, lisztet, három lepedőt, zsiradékot stb. mást. A bünjelek közt felismeri az egyik permetező kannát s az új csapot. Meghiteltetését a kir. törvényszék elrendeli.

Boross János gyüdi kocsmáros szintén károsult s tanú. Elveszett tavaly nyáron egy ujdont új lámpája. E napon délután, mikor aludt, Bíró József beállított hozzá s bort kért, mire azonban felkelt, Bíró felugrott a kocsitára s elhajtott. Mikor a kocsmáros visszament, a lámpának hült helyét találta. A bünjelek közt felismeri a lámpát és kívánja a tettes megbüntetését.

Bíró mindent tagad vele szemben, de Boross vallomására megesküszik.

Kürschner Mór szintén károsult s tanú, a bünjelként szereplő háromszöget fiának ismeri. A vádlott megbüntetését nem kívánja.

Györkö Dávid is károsult s tanúnak 1898. nyarán egy permetező kannája a pincéjéből elveszett több mással együtt. Pincéjét álkulccsal nyitották fel. A permetezőt fel is ismeri a bünjelek közt, a vádlott büntetését a törvényre bizza.

Mátyás, Boross, Kürschner s Györköt

figyelmezteti elők, hogy mint károsok, vádjuk érdekében holnapra nézve tetszésük szerint maradhatnak, vagy távoznak.

Ezzel végetért a tanúk kihallgatása.

A ma reggel 9 órakor folytatott tárgyaláson először a vádlottak erkölcsi és vagyoni állapotáról szóló bizonyítványokat olvasták fel s más előterjesztés nem lévén, a bizonyítási eljárás befejeztetett s következtek a vád és védbeszéd.

(Az ügyész beszéde.)

Rákosi Imre kir. alügyész vádbeszédét azzal kezdi, hogy ismerteti a magyar judikatúrában szokásban levő három bizonyítási eljárást, a főbizonyítékok, a mellékbizonyítékok és az összetett következtetés szerinti eljárást az ítélethozatal tárgyában. A bizonyítékok önmagukban és egymáshoz való viszonyukban folynak be az ítéletre. A főbizonyíték s a mellékbizonyítékok együtt, egymást kiegészítve adják meg az ítélet alapját.

Hogy ez eljárást a jelen esetre alkalmazhassa, ismerteti a királyi alügyész a tényállást. Kétségtelen, hogy Balázs József halálát gyilkos kéz okozta. A gyanú Bíró József és Kaszás Jánosra irányult. Bíró József azért is gyanús volt, mert már tizenkét évvel ezelőtt összetűzése volt Balázssal; de meg azért is, mert a csendőrség előtt a felbujtást beismerte. Kaszás János nem tudott alibit bizonyítani; Bíró a csendőrség előtt rá vallott: ő pedig e két okból volt gyanús. Ezért helyezte őket vád alá a pécsi kir. törvényszék.

Főbizonyítéku állott itt Bíró Józsefnek a csendőrség előtti beismerése és Dobos Mihály vallomása; mellékbizonyíték volt Kaszás alibijének hiánya és Birónak ellene emelt vádja. A bizonyítási eljárás során a bizonyítékok értékükből és erejükből vesztenek. Bíró a csendőrök előtti beismerését a tárgyaláson

visszavonta s azzal okolta meg, mert már a vallatás a csendőrségnél nem bírta ki, ugyanis husz napon át folyt a nyomozás. Következtetni lehet tehát, hogy ez a beismerés idegen befolyás alatt történt. Különböző beismerését a tanúk nem megölésre, hanem Balázs kibundázására, megverésére tanusítják. Tehát ez a beismerés főbizonyítéku el nem fogadható; mellékkörülménynyé, egyszerű gyanuokká degradálódik. A másik főbizonyíték Dobos Mihály vallomása. Ez a vallomás nem megbízható; egész előadására nagy súlyt fektetni nem lehet. Koronatanúnak egy ily jellemű embert, mint Dobos, elfogadni nem lehet. De ha elfogadjuk is, ha valóban veszszük is vallomását, a megmérgezésre való felbujtás után a tett nem így lett elkövetve, mert Balázs nem lett megmérgező, hanem meglövetett s így ez is csak mellék körülménynyé, egyszerű gyanuokká sülyed. Birónak Kaszás elleni beismerő vallomása a főtárgyaláson esett. Kaszás alibijére vonatkozólag a főtárgyaláson nem tették terhelő bizonyítékok; alibijét egyetlen cáfoló vallomással szemben több tanúvallomás bizonyítja. A fogságból kicsempészett leveleinek nincsen értékük; ezek még csak nem is gyanúsak.

Eltekintve ezektől, lélektani indok sincs, mely alkalmas arra, hogy a vádlottakat ily szörnyű tette reá vehette volna. Bíró Józsefet tizenkét év előtt verte meg Balázs. Ez az esettől oly távol esik, hogy nem fogadható el oknak. De hiszen Bíró Balázstól az eset előtt pár nappal lovakat vett s egyáltalán nem álltak ellenséges lábön egymással.

Tehát főbizonyítékok egyáltalán nincsenek; a mellékbizonyítékok, bünjelenségek és gyanuokok nem elég erősek a vádlottak tagadásával szemben a bünösség bizonyítására.

Ugyanezekért a vádlottakkal szemben a gyilkosság vádját elejti.

Boldogságodnak . . .

Boldogságodnak napsugarait
Mind szívemre veti a lelked.
Az a fényesség engem megvakít,
Mi öntudatlanság te benned.

Az a melegség, a mi szivedet
Betölti, engem majd eléget.
Mikor nézem szép szőke fejedet,
A lelkeimmel a napba nézek.

A mint elvész a szabad ég alatt
A nap mellett a gyertya lángja,
Melletted a lelkem sötét marad:
A te szerelmed éjszakája.

Nikelsaky Géza.

szemekkel haladt a koporsó után, szinte úgy nézett ki, mintha azt a buta ólomgolyót, mely a férje mellébe furódott, nem is Schreyer úr, hanem a sors, vagy végzet láthatlanul büntető kezével lőtte volna ki . . . .

Csendesen, minden pose nélkül köszönte meg részvét-nyilatkozatomat s férje iránt tanusított jóbarátságomat, aztán fáradtan tette hozzá:

— Tán jobb is lett volna Frici, ha elejétől kezdve csupán férjemnek lett volna jóbarátja!

Sokszor eszembe jutnak azóta Várnay özvegyének szavai s már közel voltam hozzá barátom, hogy szemrehányásokat tegyek magamnak. De tudod, fatalista vagyok s ez a vigaszom. Tán a sors akarta így, vagy a végzet? Ki tudja? . . .

XII.

Lassan, gondolkozva jöttem le a szálloda lépcsőin, észre sem vettem, hogy az ezüsthényű holdvilágos estén az utcán tolongó néparadat mint víz magával, annyira hatása alatt állottam még Dorner főhadnagy históriájának.

Az egész történet szereplői, a daliás, léha, szentimentális huszárfőhadnagy Dorner Frici, Vár-

leányzó egy értékes gyémánttal körített opálköves gyűrűt akar elzalogosítani. A leányt a rendőrség kérdőre vonván, az azt vallotta, hogy van neki egy baka szeretője s a gyűrűt az ajándékozta neki, azt mondván, hogy találta. A rendőrség erről értesítette a helybeli ezred parancsnokságot s most az iránt nyomoznak, hogy a gyűrűt, ha az nem lopott, ki vesztette el?!

— **(Jóváhagyott alapszabályok.)** A »Baranya-Szabolcs és környéke bánya és kohómunkások szakegylete« alapszabályait és a »Vásáros-dombói kath. kör« alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium a bemutatási záradékkal ellátta.

— **(Pályázat)** A polgármesteri hivatal ma tette közzé a pécsi honvéddapródiszkolánál a jövő tanévben üresedésbe jövő s a város által betöltendő egy alapítványi helyre vonatkozólag a pályázati hirdetményt. A pályázati kérvények július 15-ig adandók be Pécs város polgármesteréhez.

— **(Molnárok ünnepe.)** Tegnap, folyó hó 15-én, Nepomuki szent János előestéjén Mohácson a molnárok megtartották régi szokáshoz híven a Dunán szokásos ünnepélyüket. Kedvező idő mellett ugyszólván Mohács egész publikuma végig nézte a molnárok minden évben megtartani szokott igen érdekes vízi ünnepélyét.

— **(Névmagyarosítások.)** Goldberger Miksa vaiszlói illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskoru Katalin, Sára, Vilma és Dezső gyermekei vezetéknevének »Garai«-ra és Dziergas János barcsi illetőségű ugyanottani lakos, valamint nagykoru József és Mária gyermekei vezetéknevének »Gyertyás«-ra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

— **(Az országos fagy.)** Még egyre kapunk újabb hírt a három fagyos szent pusztításáról. Igy Tolnán, Mőzsön és Szegzárdon is nagy kárt okozott a fagy a legszebb kilátásokkal kecsegtető szőlőkben. A fagy következtében a megrakott hajtások háromnegyed részben a földön hevernek. Az idei bortermésnek vége van.

— **(Két legény, egy leány.)** Móses Eszter tamási leányt két legény szerette: Éri József és Végh Lajos. A leány is inkább Érihez vonzódott s ezt minden alkalommal ki is mutatta. Valami csekélységen azonban összekocantak s ezért a leány a vasárnapi tánccon nem Érivel, hanem Végh Lajossal táncolt. Mikor ezt a legény meglátta, odalépett Végh elé s követelte tőle, hogy mondjon le táncosnőjéről. Végh ezt megtagadta, mire Éri bicskát rántott és vetélytársa mellébe dőfte. A teremben volt legények a merénylőre rohantak s úgy agybafozba ütötték, hogy életveszélyes sebeket szenvedett. A szerencsétlenül járt Végh Lajos a szurás következtében másnap meghalt. A vizsgálat folyik.

— **(Szabók, vigyázatok.)** Ez a felhívás már réges régóta aktuális és aktuális marad időtlen időnkig, mivel valószínű, hogy a gavallérok időtlen időnkig mellékesnek fogják tartani, hogy sürgősen fizessék ki a szabószámlát. Gromon Dezső, honvédelmi államtitkár ma a katona-szabókhoz intéz ilyenféle felhívást s arra figyelmezteti őket, hogy a honvédelmi miniszterium csak aktív katona-

tisztek kifizetetlen szabószámláiba avatkozik be s a tartalékos tisztek egyenruha-kontójával nem törődhetik. Ezt a gyöngéd figyelmeztetést természetesen egy konkrét eset érlelte meg az államtitkárban, a kihez egy katona-szabó azzal a kéréssel fordult, hogy segítsen neki megszerezni egy vadonutuj hadnagyi uniformis árát. Az államtitkár erre a könyörgésre ezzel a figyelmeztető szóval felelt s így most már nincs egyéb hátra, mint hogy a szabók érdekében így formáljuk meg az életrendi arany-szabályt: Mindkét rendbéli szabók, vigyázatok!

— **(Elveszett)** egypár arany gyermekfülbevaló, egy kék és négy fehér kővel. A becsületes megtaláló kéri, hogy adja át a rendőrségnek.

— **(Mégvámolt — bolhák.)** Egy svájci vámhivatal a nemzetközi jog terén fontos határozatot hozott. A genfi kanton vámhivatalának főnöke elé nemrégiben egy kis csomag került, amelyre ez volt írva: Tartalma: idomított bolhák. A főnök nem tudta hamarjában, hogy mit csináljon. Lapozgatni kezdett a vámtarifában, de nem talált erre vonatkozó intézkedést. Aztán eszébe jutott, hogy néhány nappal azelőtt egy skatulya sáskát, miat élelmiszert vámolt meg. De ezt nem alkalmazhatta ezuttal, mert az ember nemcsak hogy nem táplálkozik a nevezett állatokkal, hanem inkább azok táplálkoznak az emberrel. A főnök nem találván címet a megvámolásra, föl-lebbvalójához fordult. Ez sem tudott ez ügyben semmit se csinálni. A dolog a szövetség fővárosába Bernbe került, ahol a csomagot az állatsereglet rovatban könyvelték el. Amiből önként következik, hogy a bolha — ragadozó állat . . .

— **(Uj lövegek.)** Egy amerikai tengerész-tiszt újfajta gránátlöveget talált fel, melynek hatása felülmúlja az eddigi összes lövegeket s áthatol a legerősebb páncélos hajón is. A találmánnyal nemrég kísérleteztek, de az eredményeket a legnagyobb titokban tartják, nehogy a külföldi attasék tudomására jusson. Mint kiszivárog, a löpróbák minden várakozást felülmúlnak; a Krupp-eljárás szerint előállított legtekélyesebb páncélszerkezeten is áthatolnak az új lövegek.

— **(Talált régi pénzek.)** Mocsolád f. hó 14-én br. Majtényi Vilma birtokán, szántás közben egy urnában 1460 drb. régi ezüst pénz találtatott. Nagyságuk 10 filléresnek felel meg. A köriratokból kivehető, hogy Caesar, Augustus Vespázian császárok idejéből valók. A pénzletet a sásdi főszolgabíróhoz küldetett be. Mocsolád határa telve van ily értékes tárgyakkal, a létesítendő megyei muzeum érdekében az esetleges ásatások szép eredményre hárthatnának. Eztis tán fellehetne már oda használni, mely valóban műbecsel bír.

— **(Harc a felhőkkel.)** A meteorológusok óriási viharjelző vonalat akarnak most létesíteni, hogy a különböző vidékekről már jóval kitörésük előtt jelezhessék a viharokat s ez által módot nyújthassanak a felhőoldozáshoz való előkészültre. A terv szerint különböző állomásokról időnkint megtelegrafálják az időjárás tüneteit a központba, Turinba s onnan történnek az intézkedések. A hálózat a Biscaya-öbölből, vagyis Biarritzól indul és Pétervárig fog elhuzódni. A helyi jellegű zivatarok kitöréseit egy a Monterosán

felállítandó nagy központi obszervatóriumban fogják tanulmányozni. Magyarországon tudvalevőleg már többször tettek kísérleteket viharágyukkal sikeresen. Most Horvátországban is kísérleteztek, az első kísérlet Kutjevo községben történt. A bródi gazdák küldöttsége és nagy néptömeg jelenlétében történt meg a kísérlet. A zugás 10 másodpercig tartott s az óriási nyomás alatt keletkezett légáram hatása 1500—2000 méter magasságban is meglátszott.

— **(Kakasviadal.)** Spanyolországban a kakasviadalk nagyon népszerűek. A viadalra szánt kakasok, hasonlóan az ugyane célra nevelt bikákhoz, különös gonddal ápolatnak és úgy, hogy hajlandóságuk a viadalhoz mentől inkább előmozdittassék. Levegős helyiségben, mindegyik kakast külön ketrecben tartják és nehogy erejéből a legcsekélyebbet is veszítse, csak nagy ritkán boesájják szabadon. Egyik ilyen harcra nevelt kakas sohasem lát másikat, úgy, hogy ellenfele egész a küzdelem napjáig ismeretlen előtte. Ételük, italuk rendkívül tápláló és választékos. A kakasviadalk ugynevezett Circo Gallistico-ban tartatnak meg: ez kívülről templomhoz hasonló épület, mely amfiteátrálikusan van berendezve. Mielőtt a kakasokat párviadalra bocsátanák, kiszakítják azokat a tollaikat, melyek szabad mozgásaiban hátrálhatnák. A Circo Gallistico minden viadalához sok-sok fogadást kötnek.

Művészet, irodalom.

○ **Antik edények.** Ha az ember a szép antik edények képeit nézi, szinte meginog az emberi haladásba vetett hite. Nem csak a görög és római stílus, kifejlett szép edények láttára, hanem barbár kezek munkái előtt is. Minderről szépen és érdekesen ír a Nagy Képes Világtörténet 65. füzetében dr. Borovszky Samu, világos, magyaros tolla s elbeszélését gyönyörű képek kísérik. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marcali Henrik, egyetemi tanár, a népvándorlásról szóló kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek. Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Törvénykezés.

A viszlói bérnyilkosság.

(Harmadik nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1900. május 16.

A Balás József meggyilkolásával vádlott Kassás János és Bíró József bűnygyében a tegnap lapunk zártakor félbemaradt tárgyaláson még kilenc tanút hallgattak ki, a kik közül négy egyszersmind károsult is. Ezek vallomását a következőkben adjuk:

A szünet után Kassás Dávidot, a vádlott édesatyját hallgatják ki az ő akaratával. Fia kilenc óraker hazajött, mikor ő már megvacsorált s ez beszámolván hollétééről, azt mondta, hogy egy-két nyulat lőtt s adott el. Kun Sándor egynegyedtízker jött hozzájuk összeszámolni s tíz óraker elment. Az esküdtek különböző kérdésére értelmes feleleteket ad. Meghiteltetését mellőzik.

Boda József, ki nem jelent meg, nevén apokrif levelet kapott a vizsgálóbíró, melyre őt Boda azt vallotta, hogy erről neki semmi tudomása nincs.

Fürst Gyula üveges, Boross János gyüdi kocsmárosnak ugyanolyanfajta lámpát adott el, mint a bünjelként szereplő lámpa. Bíró Józsefnek nem adott el ilyent, határozottan vallja. Nem esketik meg.

Tóth Dániel a katasztrófáról csak a viszlói vásáron hallott, ugyszintén a permetező kannákról sem tud.

Mátyás Dániel sértett és tanú. Tőle permetező kannát loptak el, feltörvén a pincét, elvittek egy új csapot, ollót, új csutorát szíjjal, két nagy fekete korsót, melybe bort is vittek, kulcsot, lisztet, három lepedőt, zsiradékot stb. mást. A bünjelek közt felismeri az egyik permetező kannát s az új csapot. Meghiteltetését a kir. törvényszék elrendeli.

Boross János gyüdi kocsmáros szintén károsult s tanú. Elveszett tavaly nyáron egy ujdont új lámpája. E napon délután, mikor aludt, Bíró József beállított hozzá s bort kért, mire azonban felkelt, Bíró felugrott a kocsi-tára s elhajtott. Mikor a kocsmáros visszament, a lámpának hült helyét találta. A bünjelek közt felismeri a lámpát és kívánja a tettes megbüntetését.

Bíró mindent tagad vele szemben, de Boross vallomására megesküszik.

Kürschner Mór szintén károsult s tanú, a bünjelként szereplő háromszöget fiának ismeri. A vádlott megbüntetését nem kívánja.

Györkö Dávid is károsult s tanúnak 1898. nyarán egy permetező kannája a pincéjéből elveszett több mással együtt. Pincéjét álkulccsal nyitották fel. A permetezőt fel is ismeri a bünjelek közt, a vádlott büntetését a törvényre bizza.

Mátyás, Boross, Kürschner s Györköt

figyelmezteti elnök, hogy mint károsok, vádjuk érdekében holnapra nézve tetszésük szerint maradhatnak, vagy távozhatnak.

Ezzel végetért a tanúk kihallgatása.

A ma reggel 9 órakor folytatott tárgyaláson először a vádlottak erkölcsi és vagyoni állapotáról szóló bizonyítványokat olvasták fel s más előterjesztés nem lévén, a bizonyítási eljárás befejeztetett s következtek a vád és védbeszéd.

(Az ügyész beszéde.)

Rákosi Imre kir. alügyész vádbeszédét azzal kezdi, hogy ismerteti a magyar judikatúrában szokásban levő három bizonyítási eljárást, a főbizonyítékok, a mellékbizonyítékok és az összetett következtetés szerinti eljárást az ítélethozatal tárgyában. A bizonyítékok önmagukban és egymáshoz való viszonyukban folynak be az ítéletre. A főbizonyíték s a mellékbizonyítékok együtt, egymást kiegészítve adják meg az ítélet alapját.

Hogy ez eljárást a jelen esetre alkalmazhassa, ismerteti a királyi alügyész a tényállást. Kétségtelen, hogy Balázs József halálát gyilkos kéz okozta. A gyanú Bíró Józsefre és Kaszás Jánosra irányult. Bíró József azért is gyanús volt, mert már tizenkétévvel ezelőtt összetűzése volt Balázssal; de meg azért is, mert a csendőrség előtt a felbujtást beismerte. Kaszás János nem tudott alibit bizonyítani; Bíró a csendőrség előtt rá vallott: ő pedig e két okból volt gyanús. Ezért helyezte őket vád alá a pécsi kir. törvényszék.

Főbizonyítéku állott itt Bíró Józsefnek a csendőrség előtti beismerése és Dobos Mihály vallomása; mellékbizonyíték volt Kaszás alibijének hiánya és Birónak ellene emelt vádja. A bizonyítási eljárás során a bizonyítékok értékükből és erejükből vesztenek. Bíró a csendőrök előtti beismerését a tárgyaláson

visszavonta s azzal okolta meg, mert már a vallatás a csendőrségnél nem bírta ki, ugyanis husz napon át folyt a nyomozás. Következtetni lehet tehát, hogy ez a beismerés idegen befolyás alatt történt. Különböző beismerését a tanúk nem megölésre, hanem Balázs kibundázására, megverésére tanusítják. Tehát ez a beismerés főbizonyítéku el nem fogadható; mellékkörülménynyé, egyszerű gyanuokká degradálódik. A másik főbizonyíték Dobos Mihály vallomása. Ez a vallomás nem megbízható; egész előadására nagy súlyt fektetni nem lehet. Koronatanúnak egy ily jellemű embert, mint Dobos, elfogadni nem lehet. De ha elfogadjuk is, ha valóban veszszük is vallomását, a megmérgezésre való felbujtás után a tett nem így lett elkövetve, mert Balázs nem lett megmérgező, hanem meglövetett s így ez is csak mellék körülménynyé, egyszerű gyanuokká sülyed. Birónak Kaszás elleni beismerő vallomása a főtárgyaláson esett. Kaszás alibijére vonatkozólag a főtárgyaláson nem tételtek terhelő bizonyítékok; alibijét egyetlen cáfoló vallomással szemben több tanúvallomás bizonyítja. A fogságból kicsempészett leveleinek nincsen értékük; ezek még csak nem is gyanúsak.

Eltekintve ezektől, lélektani indok sincs, mely alkalmas arra, hogy a vádlottakat ily szörnyű tette reá vehette volna. Bíró Józsefet tizenkét év előtt verte meg Balázs. Ez az esettől oly távol esik, hogy nem fogadható el oknak. De hiszen Bíró Baláztól az eset előtt pár nappal lovakat vett s egyáltalán nem álltak ellenséges lábön egymással.

Tehát főbizonyítékok egyáltalán nincsenek; a mellékbizonyítékok, bünjelenségek és gyanuokok nem elég erősek a vádlottak tagadásával szemben a bünösség bizonyítására.

Ugyanezekért a vádlottakkal szemben a gyilkosság vádját elejti.

Boldogságodnak . . .

Boldogságodnak napsugarait
Mind szívemre veti a lelked.
Az a fényesség engem megvakít,
Mi öntudatlanság te benned.

Az a melegség, a mi szivedet
Betölti, engem majd eléget.
Mikor nézem szép szőke fejedet,
A lelkeimmel a napba nézek.

A mint elvész a szabad ég alatt
A nap mellett a gyertya lángja,
Melletted a lelkeim sötét marad:
A te szerelmed éjszakája.

Nikelsaky Géza.

szemekkel haladt a koporsó után, szinte úgy nézett ki, mintha azt a buta ólomgolyót, mely a férje mellébe furódott, nem is Schreyer úr, hanem a sors, vagy végzet láthatlanul büntető kezével lőtte volna ki . . . .

Csendesen, minden pose nélkül köszönte meg részvét-nyilatkozatomat s férje iránt tanusított jóbarátságomat, aztán fáradtan tette hozzá:

— Tán jobb is lett volna Frici, ha elejétől kezdve csupán férjemnek lett volna jóbarátja!

Sokszor eszembe jutnak azóta Várnay özvegyének szavai s már közel voltam hozzá barátom, hogy szemrehányásokat tegyek magamnak. De tudod, fatalista vagyok s ez a vigaszom. Tán a sors akarta így, vagy a végzet? Ki tudja? . . .

XII.

Lassan, gondolkozva jöttem le a szálloda lépcsőin, észre sem vettem, hogy az ezüsthény holdvilágos estén az utcán tolongó néparadat mint víz magával, annyira hatása alatt állottam még Dorner főhadnagy históriájának.

Az egész történet szereplői, a daliás, léha, szentimentális huszárfőhadnagy Dorner Frici, Vár-

(Apró bűnök.)

Kaszás János ellen az ügyész elejti az orgazdaság vádját is s marad a *Biró József* elleni négy lopás vádja, mire nézve a kérdéseket az elnöknek átadja.

Balázs József özvegyét kérdezte meg ekkor az elnök, hogy fenntartja-e a vádat? Az egyszerű asszony nem tartja fenn a vádat, de így szól:

— Büntesse meg őket a jó Isten!

Györkö Dávid a *Kaszás* ellen elejtett orgazdaság vádját nem tartja fenn; csak ellopott permetező kannáját kívánja.

Az elnök erre felolvassa az esküdtekhez az ügyész által intézett kérdéseket melyek, a következők:

1. Bűnös-e *Biró* a *Mátyás Dávid* kárára elkövetett orgazdaságban?

2. Bűnös-e a *Boros János* kárára történt lámpalopásban.

3. Bűnös-e a talált vonalzó jogtalan visszatartásában.

4. Bűnös-e engedély nélküli fegyvertartásban?

Seeh Károly védőnek semmi megjegyezni valója nem lévén a tárgyalást az elnök tíz percre felüggesztette, hogy a bíróság a kérdésekre vonatkozólag határozzon.

Feltizenegy volt, mikor a bíróság bevonult a terembe és az elnök kihirdette a kérdésekre hozott végzést, mely szerint *Kaszás Jánost* a gyilkosság és orgazdaság vádja alól, a királyi ügyesség a vádat elejtve, a királyi törvényszék ez alól felmenti s azonnal szabadlábra helyezését elrendeli. *Biró Józsefet* a gyilkosságra felbujtás vádja alól szintén felmenti a törvényszék s a négyrendbeli lopás tárgyában jóváhagyott kérdéseket átadja az elnök az esküdteknek.

Kaszás Jánost ekkor elvezették, hogy azonnal szabadlábra helyezhető legyen, *Biró*

ellen pedig a vádbeszédet a lopásokra vonatkozólag most adta elő *Rákosi Imre* kir. alügyész.

A vádbeszéd szerint, tudva lopott dolgot vett meg *Biró József* s ezért a btkv. 372. § ába ütköző orgazdaság vétségét követte el. *Biró Gyüdön* *Borcs Jánostól* egy lámpát lopott, a mint bebizonyult s így ezzel vádlott a btkv. 333. § ba ütköző s a 434. §. szerint minősülő lopás vétségét követte el. *Kürschner Árpád* elvesztett vonalzóját vissza nem adván, a btkv. 365. §-ába ütköző jogtalan elsajátítást követett el. Végül hogy fegyvert tartott engedély nélkül, ezzel a kihágási törvény 61. § ába ütköző kihágást követte el.

Seeh Károly védő megköszöni az ügyésznek a gyilkosság vádja elejtését s a négyrendbeli lopásra vonatkozólag röviden előterjeszti a védelmet. Jelentéktelen tárgyak az ellopott dolgok, de meg teljesen be sincs igazolva a vád sem az orgazdaságra vonatkozólag, sem a lámpa ellopására és a talált vonalzó el tulajdonítására vonatkozólag sem. Egyedül bebizonyítva az engedély nélküli fegyvertartás kihágása van s ezért kéri védence felmentését.

Biró József tagadja most is a lopásokat és az orgazdaságot s kéri felmentését.

Tizenegy órakor vonultak vissza az esküdtek, hogy a feltett kérdésekre meghozzák a verdiktet.

(A verdikt.)

Pont délre harangozáskor kijönnek az esküdtek. *Siebert* Nándor az esküdtek elnöke a szokásos formulával az esküdtek nevében kijelenti, hogy az esküdttörvényszék a második és negyedik kérdésre igennel válaszolt.

Bevezették a vádlottat s felolvasták előtte a verdiktet.

Királyi ügyész *Biró Józsefre* nézve enyhítő körülményül tudja be, hogy a lopás vétségének tárgya nagyon csekély értékű, súlyo-

sító, hogy már két ízben lopás miatt büntetve volt.

Majd a törvényszék vonul vissza ítélet-hozatalra.

Félegykor a kir. törvényszék elnöke vádlott s esküdtek jelenlétében kihirdeti, hogy a kir. törvényszék *Biró Józsefet* lopás vétségeért s közbiztonság elleni kihágás miatt egy havi fegháza, 10 korona pénzbüntetésre s egy havi hivatalvesztésre ítélte. Büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek veszi s szabadlábra helyezik. Az ítélet jogerős.

Szóbeli felelveteli bűnügyi tárgyalások a királyi táblán.

Ma a pécsi királyi táblánál szóbeli felelveteli bűnügyi tárgyalások folytak. Két megfelebeezett ügy a nagykanizsai — egy-egy a pécsi, illetve a szegzárdi kir. törvényszék előtt folyt annak idején.

A felelveteli tárgyalásokat a következőkben adjuk:

Csalárd bukás. *Récsey* Pált a nagykanizsai kir. törvényszék annak idejében csalárd bukásért pénzbüntetésre ítélte. A királyi ügyész keveselven a büntetést, felelvetést jelentett be. A kir. tábla ma a nagykanizsai törvényszék ítéletét annyiban változtatta meg, a melyben a pénzbüntetést 14 napi fegháza változtatta át jogerősen.

Gondatlanságból okozott emberölés. A szegzárdi kir. törvényszék előtt folyt *Saramó* Pálé ügye. Ennek ugyanis a kis fia, míg 6 nem volt otthon, a hamuval játszott, melyben még volt egy kevés szikra. Ettől a gyerek ruhája tüzet fogott s összeégve meg is halt. A főtárgyaláson a szegzárdi kir. törvényszék nem látván beigazolva az anya gondatlanságát, sőt a tanuk vallomása alapján annak lelkiismeretességéről s gondosságáról

nayné, az a rozsdavörös haju Ofélia, kinek az ég tudná megmondani, mi lakott a szívében s végül Schreyer úr, a zongoraművész, ki gyilkolni volt kész, hogy ifju kora eszményképének közelében lehessen, valami furcsa khaoszból örületesen sebes táncban keringenek emlékemben, a különböző jellemek, az egyének lelki világának ezerféle nuancejai lehetlenné teszik, hogy az egészről tiszta képet teremtsék magamnak.

Dorner főhadnagy a bucsunál azt mondta nekem:

— Nos te tenta-faló! Azt hiszem, az egyszerű adtam témát eleget!

Nem mondhatom. Nem téma volt ez, hanem egy kész történet, melynek egyes részleteit külön-külön földolgozni nem lehet. Olyan, mint valami szolidan elkészült mozaik munka, melynek ha egy kockáját kiveszi az ember, romba dől az egész alkotás . . . .

Elmondtam tehát Önnek — nagyságos asszonyom a történetet, melynek tulajdonképpen vége nincs. Az élet nem ragaszkodik előirt szabályokhoz, szó, fon egy történetet, aztán hirtelen elvágja a szálát ahol neki tetszik, majd újra felveszi s szövi tovább, tovább a végtelenig . . . .

De hiszen önöknek hölgyeknek — nagyságos asszonyom — könnyű az ilyen történeteket befejezni. Ismerik saját gyöngéjüket, melyet ki-mondhatlan óvatossággal csupán önmaguknak vallnak be, ismerik mindama revelációkat, melyeken egy szerelmes asszony szíve keresztül megy, mondjuk: elszened s ön is nagyságos asszonyom, ha talán nyíltan nem is vallaná be, szívből mégis megbocsájtana a szép Oféliának, ha hirtelen megszabadulva férjes voltának súlya alól, mint fiatal özvegy a gyászév letelte után (mert hiszen szörnyen türelmesek az ilyen Oféliák) leánykori szerelmesét, azt a kifejezéstelen arcú, de forró vérű Schreyer urat boldogitaná kezével!

V É G E.

győződven meg, a vádlottat felmentette. A megfelelőbbé tett ítéletet a kir. tábla jogerősen helybenhagyta.

Sulyos testi sértés. *Fonnyadt* Károly, mint a tárgyalás során is beigazolást nyert, gazdája epileptikus fiát egy vasvillával megütötte s rajta 20 napig gyógyuló sértést ejtett. A nagykanizsai kir. törvényszék *Fonnyadt* Károlyt kilenc havi börtönrre ítélte, mely ítéleten a kir. tábla nem változtatott. Jogerős.

Vitriol. Ma foglalkozott a kir. tábla *Molnár* Istvánné felelősségével is. Az egész dolog Pécs-t nagy szenzációt keltett. Ki ne hallotta volna, hogy a Nádor szálloda szoba asszonyát, *Kerekes* Marit az egyik pincér, *Molnár* Istvan felesége egész éjjel leste s hajnalban vitriollal nyakonöntötte férje szeretőjét. A pécsi kir. törvényszék, mint akkor megírtuk, sulyos testi sértésért tizennégy napig fogházra s tiz korona pénzbüntetésre ítélte őt. Az ítéletet meglegebbézte, de, azt ma a kir. tábla helybenhagyván, most megnyugodott benne.

§ **Megölte a testvérét.** *Rikácsi* Vendel muzsikuscigány, felsőireghi lakos rossz viszonyban élt testvérel *Rikácsi* Istvánnal, kivel egy bandában muzsikáltak. *Rikácsi* Vendel és István egy átmuzsikált éjjel után a kocsmából távozva, keményen összetűztek és hajbakaptak, a minnek tüzes verekedés lett a vége. A dujjakodó testvéreket ezután szétválasztották és mindegyik hazament. Azonban *Rikácsi* Vendelnek otthon nem volt nyugta, hanem elment egy bottal fellegyverkezve testvéréhez, Istvánhoz. Itt aztán megint összeszólkoztak, a minnek aztán az lett a vége, hogy *Rikácsi* Vendel fejszével többszörösen úgy verte fejbe a testvérét, hogy ez csakhamar meghalt. A kir. ügyész által indítványozott kérdésekre halál okozó sulyos testi sértés büntetében találták a szegzárdi esküdtek *Rikácsit* bűnösnek, minek folytán, a törvényszék a büntető törvénykönyv 301. és 306. §-a alapján öt évi fegyházra ítélte *Rikácsit*. Az ítélet jogerős.

§ **A féltékeny férj merénylete.** *Besency* András madocsaai lakos féltékeny volt a feleségére. Addig-addig bántotta a féltékenységgel, míg egy alkalmas előzetes heves szóváltás után revolverével belőtt az utcáról az ablakon át a szobába, a melyben *Besenciné* többekkel helyet foglalt. A lövés nem talált. A szegzárdi kir. ügyészség szandékos emberölés kísérletével vádolta *Besencit*, a ki azonban azzal védekezett, hogy feleségét a lövéssel csupán megijeszteni akarta. Az esküdtek elfogadták ebbeli védekezését és az emberölés kísérletében nem találták bűnösnek, csak a közcsend elleni kihágásban, minek alapján 20 napi elzárásra és 20 napi elzárásra átváltoztatható 40 korona pénzbüntetésre ítélte a törvényszék, mely büntetés a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vétetik.

T a n ü g y.

(**Középiskolai tanárok előléptetése.**) Mintegy hetven középiskolai tanár előléptetése várható pár nap múlva. A középiskolai ügyosztály a kultuszminiszteriumban már elkészült a fokozatokban való előléptetések lajstromával. A fizetési osztályokban való előléptetés, illetőleg a kinevezések rövid időn fognak következni. Az idén már az igazgatók létszámában is rendszeresíteni fogják a legmagasabb (4800 koronás) fokozatot s ezáltal ebben a

létszámában lesz aránylag a legtöbb előléptetés. Számítás szerint nyolc igazgató lép elő 4800 koronás, kilenc pedig a 4400 koronás fokozatba. A tanárok létszámában most négyen jutnak a 3600-as, tizenegyen a 3200 koronás és huszonnégyen a 2600 koronás fokozatba. »Kinevezés« szerint való előléptetés nem sok lesz. Mindössze négy a VII. és tiz a VIII. fizetési osztályban.

(**A középiskolai játékterek rendezése.**) A magyar ifjuság testi nevelésére vonatkozólag *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter már nem egy üdvös intézkedést léptetett életbe. Ezekhez járul az a rendelete is, melyet most a tankerületi főigazgatókhoz intézett és a melyet a hivatalos lap közöl egész terjedelmében. Ez a rendelet megszabja, hogy egy nyolc osztályu középiskola játéktere legyen 120 m. hosszú és 80 m. széles, vagyis összesen 960 m². területű, — négy osztályu középiskola játéktere pedig 100 m. hosszú és 50 m. széles, vagyis összesen 500 m² területű téglalap. A rendelet a tanárokat és tanulókat érdeklő legérdekesebb rendelkezése a következő: »Egy játék-délután időtartama két órával számítandó, mely időből, még a játéktér messzesége esetén is, legalább egy és fél órának kell a tulajdonképeni játékre esnie. — Egy ily játék-délután vezetéseért az államkincstárból és a tanulmányi alapból díjazott tornatanítók és tanárok a megállapított rendes díjazásban részesülnek. — E szerint minden csoportvezető tanár részére egy játék-délutánért (vagyis két egymásután következő játékoráért) fog járni, öt havi időtartamra a vidéken 88 korona; a fővárosban 100 korona. E díjazás, illetőleg annak aránylagos része ki fog utalványoztatni, tekintet nélkül az illető vezető-tanár rendes óra-kötelezettségére; viszont azonban a játék-délutánok vezetése nem szolgálhat jogcímmül arra, hogy az illető rendes kötelemének egy részéről felmentessék«. A rendelethez — melyben *Wlassics* közoktatásügyi miniszter ismét tanúságot tesz arról hogy szíven viseli a magyar ifjuság testi nevelésének ügyét — egy, a helyi viszonyokat tárgyazó tájékoztató is van csatolva.

— **Az előfizetési díjakkal hátralékban levő t. előfizetőinket hátralékaik mielőbbi szives beküldésére kéri a kiadó-hivatal.**

VASUTI MENETREND.

Érvényes október 1-től.

PÉCSRŐL INDUL:

	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Budapestre	8:22	11:41	3:06	11:10
B.-Szt.-Lőrincz	8:48	12:13	3:36	11:41
(B.-Szt.Lőrinczről				
B.-Sellyére v. v. 4:55, tv. sz. sz. 9:17, v. v. 3:46)				
Uj-Dombóvár érk.	9:57	1:34	5:01	1:34
Kaposvár felé ind.				
gy. v. 10:08, sz. v. 1:55, gy. v. 6:31, sz. v. 2:15)				
(Báttaszék felé sz. v. 3:10 tv. sz. sz. 2:30)				
Uj-Dombóvárról ind. 10:04	2:32	5:21	2:56	
Budapestre k. p. u. é. 1:25	8:00	8:35	8:20	

	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Gy. v.
Barcs-N.-Kanizsa-Bécs felé	8:28	6:32			
B.-Szt.-Lőrincz	9:06	7:11			
Barcs	10:54	9:00			
N.-Kanizsa	1:29	11:41			
Bécs	9:35	8:53			
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Eszék felé	5:35	12:14	4:26	8:35	
Üszögh	5:50	12:25	4:40	8:40	
Villány érk.	6:39	1:13	5:27	9:38	
Mohács felé	sz. v. 7:00	sz. v. 1:55	sz. v. 10:05		
Mohács érk.	7:44	2:39	10:49		
Villány ind.	6:49	1:18	5:32	9:43	
Eszék	8:08	2:27	6:47	11:01	
Hajó közlekedés Budapest-Zimonyi vonal, tefelé minden szerdán és vasárnap indul reggel				5:00	
föfelé minden szombat és szerda d. e.				10:00	
Budapest-Mohácsi vonal: naponként Mohácsról indul d. e. 10 órakor. Budapestre érkezik éjjel				12:35	

PÉCSRE ÉRKEZIK:

	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.
Budapestről ind.	9:30	8:30	7:15	8:00	3:00
Uj-Dombóvárra é. 2:45	1:54	10:03	1:30	6:21	
	sz. v.	gy. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.
Kaposvárról ind.	1:21	4:11	8:52	1:00	4:44
Uj-Dombóvárra érk. 2:25	4:45	9:52	2:06	5:14	
Báttaszékről ind. tv. sz. sz. 9:52			sz. v. 9:53		
Dombóvárra érkezik	1:40		12:55		
	tv. sz. sz.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	gy. v.
Uj-Dombóvár ind. 5:30	3:10	10:15	2:17	6:36	
B.-Szt.-Lőrincz	7:31	4:41	11:33	3:39	7:39
Pécsre érk.	8:21	5:17	12:04	4:11	8:01
			Sz. v.	Sz. v.	
Bécsből indul			6:50	7:40	
N.-Kanizsára érk.			1:35	3:42	
Barcsra érk.			4:44	7:18	
Pécsre			7:51	9:42	
	V. v.	V. v.	Tv.	sz. sz.	
B.-Sellyéről indul	7:24	6:05	10:13		
B.-Szt.-Lőrincz érk. 8:27	7:01	11:25			
Pécsre érk.	9:42	7:51			
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	
Eszékről indul	5:33	8:48	12:25	8:00	
Villányra érk.	6:48	10:05	1:41	9:30	
Mohácsról indul		5:50	12:20	8:35	
Villányra érkezik		6:35	1:05	9:20	
Villányból ind. 6:55	10:13	1:48	9:40		
Pécsre érk.	8:02	11:23	2:53	10:49	
Hajó érk. Budapest-Mohács-Belgrádi vonal fölülről 9:50,**) alulról d. u. 1:00.***)					
Budapest-Mohácsi vonal: Budapestről indul naponként délben 12:00. Mohácsra érkezik este				9:50	

***) minden kedden és szombaton.
***) minden szombaton és szerdán.

Közgazdaság.

□ **A vetések állása.** A földmivelésügyi miniszter hosszabb jelentést tesz közzé a vetések állásáról, úgy mint azt a gazdasági tudósítók május 10-ikén jelentették. Azóta rázudult az országra az utolsó napok végzetes csapása s így természetesen csak a legközelebbi miniszteri jelentésből alkothatunk képet a mostani terméskilátásokról. Május 10-ikén a buzavetések az egész országra nézve közepesen állottak, sőt az ország nyugati felében jó terméssel biztatták a gazdákat. Az őszi rozsvetések átlagban alig közepes aratást ígértek. Az őszi árpa többnyire kielégítően és jól fejlődött, míg a tavaszi árpa sokat szenvedett a május 10-ike előtt fellépett hidegek miatt.

A zab nagy átlagban teljesen kifogástalanul állt, sőt itt-ott üde zöldszínű és erőteljes volt. A repce, tengeri, burgonya, kerti vetemények, káposztafélék, a répa és a takarmányfélék többnyire kielégítően fejlődtek. A szőlőknél már konstatálja a jelentés a május 12-iki és 13-iki fagy hatását és annyit mond, hogy helyenkint nagy a veszteség.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzetei

1900. május 16. reggeli 7 órakor.

Barometer (redukált) = mm. 754.4 (emelk.)

Hőmérsék = 13.2 °C.

• maximuma: 20.0 °C

• minimuma: 7.3 °C.

Párányomás: 9.5 mm.

Relatív nedvesség: 85

Felhőzet: 3° Cirr- cum. SW

Szélirány s erő: N. E. 3.

Csapadék 24 órai: 2.6 mm. —

Enyhe, változó idő várható. eső?

Dr. Czirer.

TÁVIRAT.

— **A transzváli háboru.** (A „Pécsi Figyelő” eredeti távirata.) A londoni „Daily Mail” jelenti Laurencó Marquezból,

hogy pretoriai jelentések szerint *Baden Powell ezredes vasárnap délelőtt feladta Mafekinget.*

Sneemann boer tábornok jelenti, hogy Baden Powell kilencszáz főnyi legénységgel elfogta.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
 TAIZS JOZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Biztos kereset kínálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törv.-cz. értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.	„MERCUR” váltóüzleti részvénytársaság BUDAPEST Arany - János-utca 31.

Kirándulók figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. kiránduló közönség becses figyelmébe ajánlani, miszerint a pellérdi állomáson levő

vendéglőt és kerthelyiséget

a modern kor követelményeihez mérten teljesen átalakítottam, ahol is hamisítatlan pellérdi borok, valamint Scholz Antal és fia pécsi sörgyárából I-ső rendű salonsör fog kiméretni.

Kitünő magyar konyha.

Vasár és ünnepnap cigányzene.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Szomor György

vendéglős.

Szép erős hasított, két méteres

tölgyfa karót

szállít jutányos árban

Marton Miksa

fakereskedő

Pécsett, Szigeti ország-ut 33. szám.

Telefon-szám 88.

Egyben ajánlja nagy raktárát szép asztalos anyagokban, épület-, metszet- és tűzifában, aszfalt-, kátrány-, elszigetelő lemez és carbolineumban. — Aszfalt elszigetelő máz nedves falak szárazzá tételére.

Magyar Tőzeg- és Mütrágyaipar Részvénytársaság

Baranyamegyei vezér-képviselőse és tőzegszóró-klozet berendezési vállalat,

PÉCS (Bazár-épület.)

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a »Magyar tőzeg- és mütrágyaipar részvénytársaság« budapesti cég, kizárólagos képviselőjét Baranyamegyére megszereztem, mely alkalomból bátor vagyok nagybecsű figyelmét önműködő tőzegszóró-klozet berendezésekre, fertőtlenítő, szagtalanító és izoláló tőzegporra, valamint istálló alomszerű szolgáló tőzegalomra felhívni.

Ide csatolva tisztelettel átnyujtom kivonatos árjegyzékemet, melylyel kapcsolatosan a következőket bátorodom előadni:

szabadalmazott önműködő tőzegszóró klozetjeim alkalmazása mellett az emberi ürülék szagtalanított és fertőtlenített tömeggé alakul át; első minőségű tőzegporom egyedül alkalmas a jelenlegi klozet-berendezéseknél fennálló türethetetlen állapotok megszüntetésére.

a tőzegpor továbbá a legjobb izoláló réteg jégvermeknél, valamint egyéb építkezéseknél;

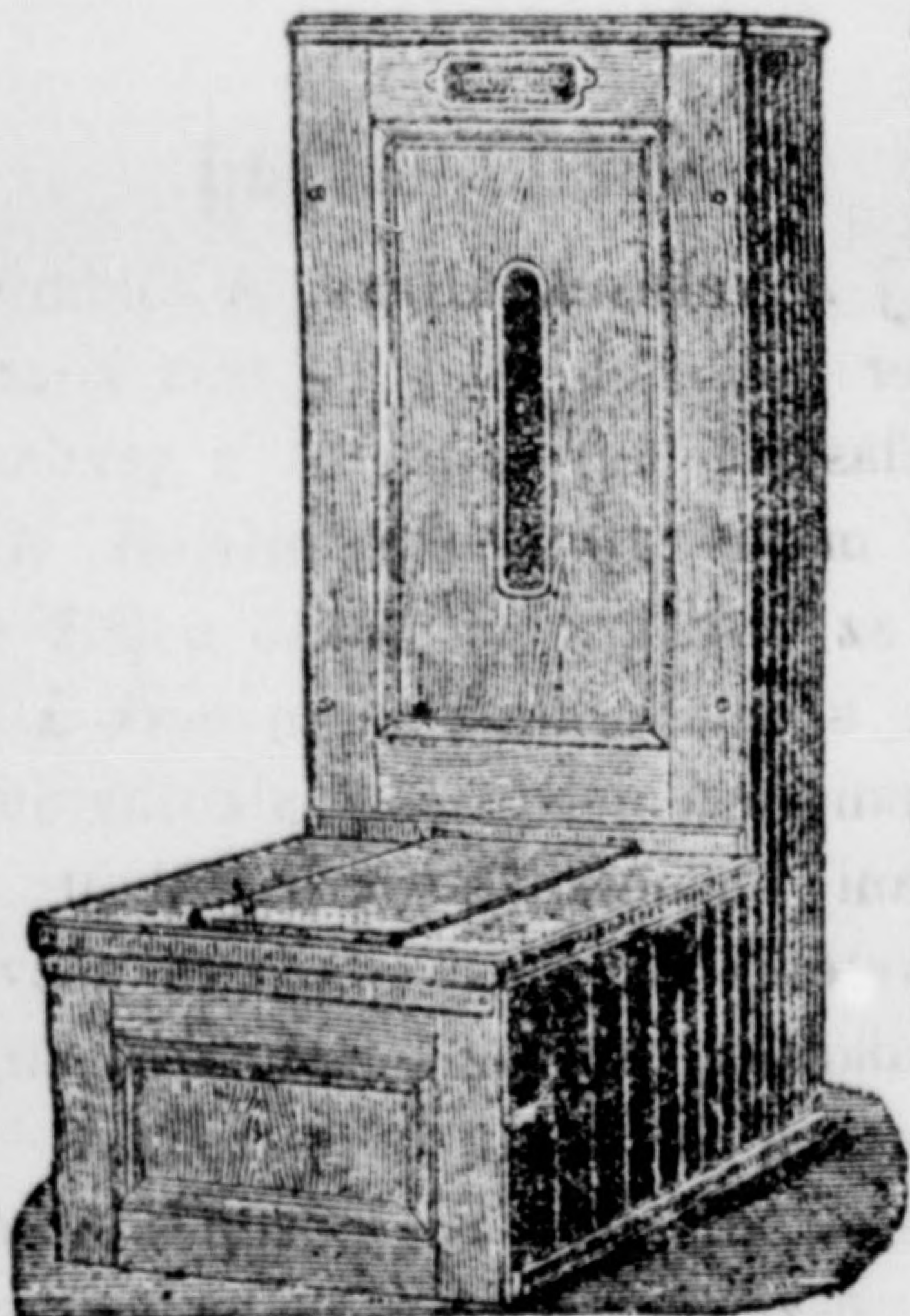
a tőzegalom mint istálló alomszerű még a legmesszebb menő igényeket is kielégíti.

Kiemelni bátorodom, hogy a tőzeg-klozetek alkalmazása mellett a pöczegödrök feleslegessé válnak és azok költséges tisztítása is megszűnik. Továbbá megjegyzem, hogy klozetjeim rendszeres alkalmazása mellett úgy az ürülék szagtalanításáért, mint a klozetszerkezetek kifogástalan működéséért teljes szavatosságot vállalok. Helybeni irodámban mintaraktártartók és igen örvendenék, ha nagybecsű látogatásával megtisztelni méltóztatnék, hol is mindennemű felvilágosítással szívesen szolgálók, vagy pedig szíves felhívására készséggel teszem tiszteletemet, hogy helyszíni felvételek alapján javaslatokat terjeszthessek elő. Midőn azon reményemnek adok kifejezést, hogy t. Czimet vevőim közé lesz szerencsém sorozhatni, maradok pontos kiszolgálásról már előre is biztosítva

kiváló tisztelettel

Magyar Tőzeg- és Mütrágyaipar Részvénytársaság
 vezérképviselőse és
 tőzegszóró klozet-berendezési vállalat

PÉCSETT, Bazár-épület.

A kihordásról a vállalkozó gondoskodik.

Pécs városában eddigelő 100 drb tőzegszóró klozet van használatban.